

Dosarul nr. 2ra-509/22
2-21045309-01-2ra-05042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Malii, V. Cotorobai, A. Braga)

DECIZIE

24 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul
Glușcenco Eugeniu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA
„Termoelectrica”, în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, împotriva lui Patrachi Aurelia
cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 23 martie 2021, SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „DGLC Stăuceni” a
depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Patrachi Aurelia și Cernicova Ala
cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, iar prin cererea de
concretizare a fost exclusă Cernicova Ala din cercul pârâților.

În motivarea acțiunii a indicat că, că potrivit contractului de livrare-utilizare a
energiei termice în apă caldă nr. 4946 din 01 octombrie 2007, încheiat între SA
„Termoelectrica” și ÎM „DGLC Stăuceni”, ultimul și-a asumat obligația de a achita
lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

Relevă că, din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 18 februarie
2021, datoria la consumul de energie termică constituia suma de 1 599 797, 70 de
lei, devenind astfel debitorul SA „Termoelectrica”.

Menționează că, datoria în cauză s-a format, ca urmare a neachitării de către
locatarii blocului a prestației alimentare cu energie termică realizată de ÎM „DGLC
Stăuceni”, ca serviciu de gospodărire comunală.

Invocă faptul că, locatarii blocului au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat
și aveau obligația de a achita în termen contravaloarea acestuia conform facturilor
primite (obligație statuată în art. 25 (1), (2), (4) și (5) al Legii nr. 1402/24.10.2002
serviciilor publice de gospodărie comunală; art. 37 (3), art. 51 (4) Legii nr.
75/30.04.2015 cu privire la locuințe; pct. 17, 18 din Regulamentul cu privire la

modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG nr. 191/19.02.2002; Recomandarea CSJ nr. 11 din 2012 privind examinarea cererilor depuse de SA „Termocom” și Recomandarea CSJ nr. 88 din 25.02.2016 cu privire la modul de aplicare a unor dispoziții legale la soluționarea pricinilor ce țin de prestarea serviciilor publice de gospodărie comună).

Susține că, în fond, conform facturii pentru energia termică, pârâtele Patrachi Aurelia Isidor și Cernicova Ala Mihail, domiciliat în XXXX, până în ianuarie 2022, au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 16 546,23 de lei.

Indică faptul că, în caz de neachitare de către proprietari/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile ai blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locative comunale, inclusiv alimentarea cu energie termică, ÎM „DGLC Stăuceni” este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația de a o face, pentru a stinge creanța sa față de „Termoelectrica” S.A. din contul achitărilor efectuate de către subconsumatorii restanți.

Menționează că, ÎM „DGLC Stăuceni” nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv nu a acționat în judecată pe Patrachi Aurelia Isidor și Cernicova Ala Mihail pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă totală de 16 546,23 de lei acumulată până în ianuarie 2021, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și altor cheltuieli de judecată, această prerogativă fiind exercitată, în condițiile legii, de „Termoelectrica” S.A. prin prezenta cerere.

Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” îi este justificată calitatea procesuală de reclamant în acțiune oblică prin prisma reglementărilor art. 891-894 din Codul civil și conform Avizului consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție la dosarul nr. 4ac-15/16 din 13 iunie 2016 cu privire la calitatea procesuală a „Termoelectrica” S.A. în exercitarea acțiunii oblice.

Stingerea raportului obligațional are loc prin realizarea dreptului de creanță al creditorului și executarea de către debitor a obligațiilor asumate în conformitate cu reglementările art. 774 alin.(1), art. 776 și art. 858 alin. (2) din Codul civil.

Astfel, obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate de energie termică urmează a fi pusă în sarcina beneficiarului serviciului, în speță, proprietarul/locatarul apartamentului, Patrachi Aurelia Isidor și Cernicova Ala Mihail, care au neglijat obligațiile de plată, în pofida faptului că trebuia să plătească datoria în termenul de executare a obligației, care este determinat în factură, în conformitate cu reglementările art. 861 alin.(3), din Codul civil.

Afirmă că, pretenții cu privire la cantitatea și calitatea energiei termice livrate în perioada raportată, pârâtele nu au înaintat și respectiv nici documentele de plată nu le-au contestat, fapt care demonstrează legalitatea și onestitatea acțiunilor reclamantului.

Prin hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, acțiune oblică depusă de SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, fiind dispusă încasarea din contul Aureliei Patrachi, în beneficiul ÎM „DGLC Stăuceni”, suma de 3763,50 lei,

cu titlu de datorie la plata serviciilor de furnizare a energiei termice (formată în perioada de până în luna ianuarie 2021 inclusiv). S-a încasat din contul Aureliei Patrachi în beneficiul SA „Termoelectrica”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 270 lei. S-a încasat din contul SA „Termoelectrica” în beneficiul lui Patrachi Aurelia, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1500 lei. În restul pretențiilor părții reclamante, și restul cuantumului asistenței juridice avansată de partea pârâtă, cererile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La data de 17 februarie 2022, SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, Velișco Lilian. S-a casat hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și s-a adoptat o nouă hotărâre, prin care: S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”.

S-a încasat de la Aurelia Patrachi în beneficiul ÎM „DGLC Stăuceni”, suma de 16546,23 lei, cu titlu de datorie la plata serviciilor de furnizare a energiei termice, pentru perioada mai 2016-ianuarie 2021. S-a încasat de la Aurelia Patrachi în beneficiul SA „Termoelectrica”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în primă instanță în sumă de 496,39 lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat suportate în instanța de apel în mărime de 287,61 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, în virtutea raportului obligațional dintre ÎM Direcția Gospodăriei Locativ Comunale Stăuceni și pârâta Patrachi Aurelia Isidor, contrar argumentelor acesteia, referitor la lipsa contractului direct, ultima are obligația de a achita datoria pentru serviciile comunale prestate de către apelant. Or, potrivit facturilor prezentate, cât și a calculului anexat se atestă datoria Aureliei Patrachi în mărime de 16 546,23 de lei pentru energia termică. Prin urmare, odată stabilit faptul existenței raportului juridic obligațional între părți și faptul neonorării obligației de plată a consumului pentru energia termică de către intimată față de ÎM „DGLC Stăuceni” și faptul că ultimul a executat obligațiile asumate integral, cu bună-credință și emițând facturile pentru achitarea serviciului, Colegiul va dispune admiterea pretențiilor înaintate de SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, în volum deplin.

La 20 martie 2023, Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușenco Eugeniu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând pentru justificarea temeiului legal al înaintării acțiunii oblice, intimatul SA „Termoelectrica” avea obligația de a proba că creanța sa față de ÎM „DGLC Stăuceni” este certă, adică fermă, existența ei nu dă naștere la discuții; este lichidă, adică are un cuantum determinat; și este exigibilă, adică ajunsă la scadență, iar nu suspendată printr-un termen sau printr-o condiție.

A menționat că, intimatul S.A. „Termoelectrica” a prezentat în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, două liste cu calculul achitării pe energia termică pentru perioada 01.12.2007-01.10.2022 și respectiv 01.05.2016-01.02.2021, iar instanța de apel le-a pus la baza deciziei sale în pofida argumentelor reprezentantului

recurentului că ele doar demonstrează univoc depășirea termenului de prescripție și nicidecum nu demonstrează întreruperea acestuia prin pretinsele achitări pretins efectuate de către recurenta.

A concluzionat că, intimatul S.A. „Termoelectrica” nu a specificat perioada concretă pentru care a solicitat încasarea din contul recurentului suma de 16 546,23 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice, nici prin cererea inițială, nici prin cererea de concretizare și nici prin cererea de apel. Însă, de fapt s-a pretins încasarea unei datorii formate succesiv timp de 6 ani.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2022.

La 20 ianuarie 2023, copia deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele cauzei (f.d. 178).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușcenco Eugeniu, la 20 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 10 aprilie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușcenco Eugeniu cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 194).

La 05 mai 2023, SA „Termoelectrica”, a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat declararea cererii de recurs depuse de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușcenco Eugeniu împotriva deciziei instanței de apel, ca fiind inadmisibilă.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușcenco Eugeniu a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă recursul se va examina conform procedurii de judecare a recursului în vigoare la data depunerii acestuia, deoarece după sensul său norma referitoare la temeuri cuprinde și procedura, or, temeiurile nu pot fi separate de procedura de examinare și soluționare, ele fiind un tot întreg organic.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Verificând decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că la caz se consideră admisibil recursul declarat de către Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușenco Eugeniu și se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru reclamant.

Din materialele cauzei se atestă că, în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 4946 din 01 octombrie 2007, încheiat între SA „Termoelectrica” (SA „Termocom”) și ÎM „DGLC Stăuceni”, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate (f.d. 8-9).

Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 18 februarie 2021, datoria la consumul de energie termică constituia suma de 1 599 797, 70 de lei, devenind astfel debitorul SA „Termoelectrica” (f.d. 7).

S-a constatat că, Patrachi Aurelia Isidor și Cernicova Ala Mihail dețin dreptul de proprietate, a câte XXXX cotă parte, asupra apartamentului XXXX, a cărui suprafață este de 46.4 m.p. (f.d. 6).

În baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 4946 din 01 octombrie 2007, încheiat între SA „Termoelectrica” (SA „Termocom”) și ÎM „DGLC Stăuceni”, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate (f.d. 8-9).

Se mai constată că, apartamentul nr. XXXX este situat la etajul XXXX al blocului de locuit cu 3 etaje, iar în cartea de imobil a ap. nr. XXXX, este înregistrată o persoană (f.d. 59).

S-a mai constatat că, Patrachi Aurelia Isidor și Cernicova Ala Mihail dețin dreptul de proprietate, a câte XXXX cotă parte, asupra apartamentului XXXX, a cărui suprafață este de 46.4 m.p. (f.d. 6).

La 01 noiembrie 2012, ÎM Direcția Gospodăriei Locativ Comunale Stăuceni s-a adresat către SA „Termocom”, solicitând introducerea modificărilor în contractul nr. 4946 din 01 august 2007 de consum al energiei termice pentru încălzirea blocului de locuit din str. XXXX, în legătură cu deconectarea de la sistemul încălzirii centrale și de alimentare cu apă caldă a ap. nr. XXXX și instalarea în apartament a sistemului de încălzire cu gaze, conform documentului de proiect. A indicat că, apartamentul nr. XXXX este situat la etajul XXXX al blocului de locuit cu 3 etaje, iar în cartea de imobil a ap. nr. XXXX este înregistrată o persoană (f.d. 59).

Conform copiei procesului verbal privind inspectarea obiectului deconectat de la sistemul termic din 13.11.2012 (f.d. 34-35), întocmit în baza contractului nr. 4946, inspectorul SA „Termocom”, a deconectat de la sistemul de încălzire apartamentul nr. XXXX, rămânând în funcțiune conductele tranzitorii care trec orizontal pe perimetrul încăperilor sub podea, în ap. XXXX. Potrivit copiei certificatului de moștenitor legal nr. 6170 din 6 noiembrie 2014 (f.d. 38), întocmit de către notarul public Pușcaș Constantin, moștenitoare a averii cet. Gusca Nina, decedată la 27.04.2014 este fiica Cernicova Ala, căreia i-au revenit XXXX cotă-parte din apartamentul nr. XXXX, cu suprafața totală de 46,40 m.p. Totodată, conform răspunsului notarului din 04.01.18, unicul moștenitor al decedatei XXXX, este fiica Cernicova Ala (f.d. 39).

Conform listei calculului și achitării energiei termice pentru perioada 01.05.2016 până la 01.02.2021, s-ar fi acumulat o datorie în sumă de 16 546,23 de lei (f.d. 161-161 verso).

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, conform hotărârii din 27 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea SA „Termoelectrica”, în interesele reclamantului ÎM „DGLC Stăuceni” împotriva Patrachi Aurelia și Cernicova Ala privind încasarea datoriei, fiind încasat solidar datoria pentru energie termică pentru perioada noiembrie 2013 – octombrie 2016 suma de 3763, 50 de lei (f.d. 55).

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prin hotărârea din 10 februarie 2022 a admis parțial acțiunea oblică depusă de SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, fiind dispusă încasarea din contul Aureliei Patrachi, în beneficiul ÎM ”DGLC Stăuceni”, suma de 3 763, 50 lei (trei mii șapte sute șazeci și trei lei, 50 bani) cu titlu de datorie la plata serviciilor de furnizare a energiei termice (formată în perioada de pînă în luna ianuarie 2021 inclusiv). S-e încasează din contul Aureliei Patrachi, în beneficiul SA ”Termoelectrica”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 270 (două sute șaptezeci lei). Încasează din contul SA ”Termoelectrica” în beneficiul lui Patrachi Aurelia Isidor, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 500 (o mie cinci sute) lei. În restul pretențiilor părții reclamante, și restul cuantumului asistenței juridice avansată de partea pîrîtă, cererile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului SA „Termoelectrica” în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, Velișco Lilian.

S-a casat hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și s-a adoptat o nouă hotărâre, prin care: S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”.

S-a încasat de la Aurelia Patrachi în beneficiul ÎM „DGLC Stăuceni”, suma de 16546,23 lei, cu titlu de datorie la plata serviciilor de furnizare a energiei termice, pentru perioada până la ianuarie 2021.

S-a încasat de la Aurelia Patrachi în beneficiul SA „Termoelectrica”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în primă instanță în sumă de 496,39 lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat suportate în instanța de apel în mărime de 287,61 lei.

În această consecvență, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a judecat formal prezenta cauză civilă, iar drept consecință nu a determinat cu certitudine suma datoriei existente, precum și nu a dat o apreciere a listei calculului și achitării energiei termice pentru perioada 01.05.2016 până la 01.02.2021 ajungând la concluzia precum că s-ar fi acumulat o datorie în sumă de 16 546,23 de lei (f.d. 161-161 verso), fără a ține cont de hotărârea din 27 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.55).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel pripit a stabilit că Aurelia Patrachi are acumulată datoria de 16 546,23 de lei cu titlu de datorie la plata serviciilor de furnizare a energiei termice, pentru perioada mai 2016-ianuarie 2021.

Instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat dacă suma datoriei solicitate de către reclamant într-adevăr corespunde realității, la caz ne fiind dată o apreciere a probelor, în special a listei calculului și achitării energiei termice pentru perioada 01.05.2016 până la 01.02.2021, dacă s-ar fi acumulat o datorie în sumă de 16 546,23 de lei (f.d. 161-161 verso) în coroborare cu hotărârea din 27 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 55). Or, deși lista de calcul prevedea pentru octombrie 2016 o datorie de 16298,16 lei, instanța de judecată a încasat doar 3763 lei.

În continuare, instanța ierarhic inferioară n-a dat apreciere faptului dacă debitoarea a achitat suma stabilită prin hotărârea instanței de judecată din 27 octombrie 2017, cât și care a fost cuantumul serviciilor prestate după octombrie 2016, precum și a achitărilor efectuate pentru acestea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel avea obligația de a elucidă toate circumstanțele cauzei la acest aspect, or, doar examinând aspectele date instanța de apel putea să conchidă despre datoria Aureliei Patrachi la plata serviciilor de furnizare a energiei termice, pentru perioada până la ianuarie 2021.

În contextul prevederilor art. 373 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, să aprecieze probele

din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, în partea în care s-a arătat că Aurelia Patrachi este datoare în sumă de 16 546,23 de lei cu titlu de plată a serviciilor de furnizare a energiei termice, pentru perioada mai 2016-ianuarie 2021. Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție este în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Patrachi Aurelia, reprezentată de avocatul Glușcenco Eugeniu.

Se casează integral decizia 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „DGLC Stăuceni”, împotriva lui Patrachi Aurelia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc